MATERIAŁY, INFORMACJE

Zdzisław Góralczyk

PIĘDZIESIĘCIOLECIE TOWARZYSTWA PRZYJAŹNI POLSKO-CHIŃSKIEJ

Pierwsze Koło Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Chińskiej (TPPCh) utworzone zostało w 1957 r. w Gdańsku, z inicjatywy społecznych działaczy z firm żeglugowych i spedycyjnych Trójmiasta, współpracujących z Chińską Republiką Ludową, takich jak Chińsko-Polskie Towarzystwo Okrętowe „Chipolbrok”, Polskie Linie Oceaniczne i C. Hartwig. 17 maja 1958 r. odbył się w Warszawie I założycielski ogólnokrajowy Zjazd TPPCh. Po uzyskaniu osobowości prawnej, w atmosferze dużego zainteresowania Chinami, nastąpił bujny rozwój organizacyjny. Oddziały utworzono we wszystkich ówczesnych województwach. Działalność biur Zarządu Głównego w Warszawie i oddziałów wojewódzkich była finansowana z budżetu państwa (podobnie jak działalność wszystkich towarzystw przyjaźni z innymi krajami). W okresie szczytowym TPPCh miało około 20 tys. członków indywidualnych i około stu instytucji i firm jako członków wspierających. Wydawało miesięcznik „Chiny”, a potem „Kontynenty”.

W latach 1964–1984, w następstwie ochłodzenia stosunków międzypaństwowych, które było efektem polemiki radziecko-chińskiej i „rewolucji kulturalnej” w Chinach, nastąpiło ograniczenie aktywności TPPCh, choć nie doszło do jego rozwiązania. Niemniej jednak na początku lat 80., wskutek niewystarczających środków finansowych na działalność Towarzystwa, w praktyce zamarła ona niemal całkowicie.

Po 1985 r., w miarę ponownej stopniowej normalizacji stosunków z ChRL, odbudowano osiem oddziałów (Warszawa, Kalisz, Wrocław, Katowice, Bielsko-Białą, Łódź, Kraków i Koszalin). Założono także trzy koła terenowe oraz tzw. Klub Harbińców, czyli Polaków repatriowanych z Harbinu do Polski w latach 50.

i 60. Po 1991 r. utworzono dodatkowo oddziały wojewódzkie w Zielonej Górze i Tarnobrzegu. W tym okresie Towarzystwo prowadziło dość ożywioną, na miarę swych możliwości, działalność popularyzatorską i informacyjną o Chinach i Chińczykach (dni kultury chińskiej, wystawy, pokazy filmowe, prelekcje, spotkania ze znanymi osobistościami chińskimi oraz delegacjami chińskimi udzielało wsparcia dla polskich wystaw w Chinach, utrzymywało kontakty i prowadziło wymianę materiałów informacyjnych z Towarzystwem Przyjaźni Chińsko-Polskiej i afiliowanym przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych ChRL Chińskim Ludowym Stowarzyszeniem Przyjaźni z Krajami Zagranicznymi – dalej ChLSPzKZ). Ożywioną działalność popularyzatorsko-informacyjną prowadził, jak dawniej, Klub TPPCh przy Zarządzie Głównym przy ulicy Senatorskiej w Warszawie.

Po 1995 r. nastąpił kolejny okres zamierania działalności Towarzystwa i likwidacji oddziałów wojewódzkich, związany głównie z całkowitym wstrzymaniem dotacji budżetowych oraz nie najlepszym klimatem w relacjach polsko-chińskich. W 1997 r. władze Dzielnicy Śródmieście eksmitowały Towarzystwo z jego wieloletniej siedziby w pałacu Błękitnym przy ulicy Senatorskiej oraz skonfiskowały większość jego majątku (meble, wyposażenie biurowe) pod zarzutem niepłacenia absurdalnie zawyżonych stawek czynszowych. W efekcie do końca lat 90. poza Zarządem Głównym w Warszawie utrzymały się jedynie oddziały wojewódzkie w Gdańsku, Kaliszu i Krakowie.

W grudniu 2000 r., z inicjatywy części członków, zreorganizowano Zarząd Główny oraz wybrano nowego prezesa. Został nim dr Zdzisław Góralczyk, sinolog i dyplomata, w latach 1994–1999 ambasador Rzeczypospolitej w ChRL, zaś po powrocie do kraju doradca Prezydenta Polski, a w latach 2002–2005 doradca dwóch kolejnych Prezesów Rady Ministrów. W wyniku podjętych starań władze miejskie Warszawy przyznały nowy, niewielki i bardzo skromny lokal (suterena) na siedzibę Zarządu Głównego i Zarządu Oddziału Warszawskiego przy ulicy Bugaj na Starym Mieście, na warunkach komercyjnych, z czynszem i opłatami ponad 2 tys. zł miesięcznie. Reaktywowano bądź utworzono oddziały wojewódzkie lub terenowe w Warszawie, Gdańsku, Kaliszu, Poznaniu, Łodzi, Olsztynie, Toruniu, Kielcach, Wrocławiu, Bydgoszczy oraz, przy wsparciu tamtejszego Klubu Harbińczyków, w Szczecinie. W 2007 r. z inicjatyw lokalnych utworzone zostały oddziały w Katowicach, Bydgoszczy oraz organizacja terenowa w Ostrowi Mazowieckiej. W Warszawie utworzone zostały 2 studenckie koła środowiskowe oraz koło licealistów (Liceum im. Stefana Batorego). Obecnie TPPCh liczy kilkuset członków indywidualnych i kilku członków wspierających – firm współpracujących z ChRL.

Towarzystwo jako organizacja pozarządowa utrzymuje się ze składek członków indywidualnych oraz członków wspierających. Członkowie Zarządu Głównego i oddziałów terenowych wykonują swe funkcje społecznie. Z uwagi na ograni-

czone środki finansowe Towarzystwo nie ma pracowników etatowych. Zgodnie ze statutem jego członkami mogą być obywatele polscy i cudzoziemcy zainteresowani realizacją celów statutowych oraz osoby prawne jako członkowie wspierający. Zarząd Główny i oddziały wojewódzkie dysponują specjalistami z zakresu języka chińskiego oraz problematyki chińskiej, zarówno z wieloletnim doświadczeniem pracy w Chinach, jak i z młodszego pokolenia, w tym absolwentami i stażystami z czołowych uczelni chińskich. Towarzystwo chętnie służy pomocą osobom i instytucjom zainteresowanym kontaktami i współpracą z Chinami. Głównymi celami statutowymi Towarzystwa, zatwierdzonymi przez Krajowy Rejestr Sądowy 14 marca 2002 r., jest prowadzenie działalności promocyjnej na rzecz pogłębiania przyjaznych stosunków między narodami obu krajów, wspieranie rozwoju kontaktów i współpracy gospodarczo-handlowej, kulturalnej, oświatowej, naukowej, wymiany sportowej i turystycznej itp. Organizowane są seminaria biznesowe na temat współpracy gospodarczej i wymiany handlowej między Polską a Chinami, spotkania oraz wystawy promujące historię, kulturę i obraz dzisiejszych Chin. We wrześniu 2003 r. Towarzystwo, wraz z Ministerstwem Kultury i Stowarzyszeniem Filmowców Polskich, było współorganizatorem Przeglądu Filmów Chińskich w Polsce (pierwszego po „rewolucji kulturalnej” w Chinach). Cieszył się on ogromnym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodzieży.

TPPCh wciąż utrzymuje kontakty z ChLSPzKZ w Pekinie oraz jego oddziałem w Szanghaju. Mimo naszych starań praktycznie zamarły kontakty z Towarzystwem, które faktycznie zostało włączone do ChLSPzKZ. W 2005 r. prezes Zarządu Głównego został zaproszony do Pekinu na uroczyste obchody 50-lecia ChLSPzKZ. W tym samym roku wraz ze Stowarzyszeniem Współpracy Polska-Wschód podejmowaliśmy w Polsce delegację ChLSPzKZ z wiceprzewodniczącym Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych (OZPL), a w kwietniu 2006 r. na zaproszenie tegoż Stowarzyszenia przebywała w Chinach pięcioosobowa delegacja TPPCh.

W październiku 2006 r. TPPCh udzieliło pomocy Szanghajskiemu Oddziałowi ChLSPzKZ i Żydowskiemu Instytutowi Historycznemu w Warszawie w zorganizowaniu w salach wystawowych Instytutu ekspozycji poświęconej uratowaniu w Szanghaju w czasie II wojny światowej około 2 tys. Żydów (także z Polski), na którą eksponatów dostarczyły władze tego miasta. Delegacji Szanghaju przewodniczyła Sekretarz Komitetu Miejskiego KPCh.

Od 2005 r. TPPCh angażowało się organizacyjnie w budowę pomnika Fryderyka Chopina w Szanghaju. Z inicjatywy prezesa Zarządu Głównego powołany został Społeczny Komitet Budowy pomnika, w skład którego weszły przedsiębiorstwa i instytucje Polski i Chin (m.in. Ambasada ChRL). Na przewodniczącego Komitetu wybrano dra Zdzisława Góralczyka, a na sekretarza Mieczysława Lisa,

właściciela firmy fonograficznej „4Art”. Pomnik, autorstwa Lu Pin, rzeźbiarki pochodzącej z Szanghaju, absolwentki Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, wykonano z brązu w odlewni Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych, głównie dzięki dotacjom firm polskich i chińskich. Uroczysta ceremonia odsłonięcia pomnika odbyła się 3 marca 2007 r. w Parku Sun Yatsena w dzielnicy Changning w Szanghaju w nawiązaniu do 197. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina. W uroczystości oprócz przedstawicieli władz miejskich Szanghaju i dzielnicy Changning oraz Szanghajskiej Fundacji Kultury wzięły także udział delegacje z Polski: oficjalna, pod przewodnictwem wiceministra kultury i dziedzictwa narodowego Krzysztofa Olendzkiego (w składzie: członkowie Komitetu i przedstawiciele głównych sponsorów), parlamentarzystów SLD z wicemarszałkiem Sejmu RP Wojciechem Olejniczakiem, delegacja woj. pomorskiego z marszałkiem Janem Kozłowskim, ambasador RP Krzysztof Szumski oraz konsul generalny RP w Szanghaju Piotr Sławiński z grupą dyplomatów, a także przedstawiciele Szanghajskiej Centrali „Chipolbrot” z dyrektorem Januszem Janiszewskim. W obsłudze medialnej wzięły udział ekipy TVP oraz dziennikarze z „Rzeczpospolitej” i „Dziennika”. Koszty po stronie chińskiej zostały pokryte przez władze dzielnicy Changning, zaś część środków na cele promocyjne przyznały Narodowy Instytut Fryderyka Chopina oraz Ambasada ChRL w Warszawie.

W lutym 2008 r. odbyły się obchody 50-lecia TPPCh, które uświetniła swoją obecnością delegacja ChLSPzKZ pod przewodnictwem jego prezesa, poety i pisarza – Chen Haosu. Na uroczystym spotkaniu z tej okazji, z udziałem ponad stu członków TPPCh i zaproszonych gości, prezes Chen Haosu wygłosił bardzo ciepłe przemówienie gratulacyjne z apelem o kontynuowanie działań na rzecz lepszego wzajemnego poznania i umacniania przyjaźni między narodami Polski i Chin, jak też o zwiększanie wzajemnie korzystnej współpracy. Poza Warszawą delegacja wizytowała nasze oddziały w Toruniu i we Władysławowie, spotykając się także z władzami Torunia oraz marszałkami województw kujawsko-pomorskiego oraz pomorskiego.

Dnia 29 marca 2008 r., w nawiązaniu do 198. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina, uroczystie odsłonięto w Centrum Kultury dzielnicy Chaoyang w Pekinie dwumetrowy model artystyczny szanghajskiego pomnika Fryderyka Chopina. Stało się to możliwe dzięki zaangażowaniu dyrektora Centrum Xu Wei – miłośnika muzyki Chopina. W ceremonii odsłonięcia uczestniczyli przedstawiciele władz Pekinu, dzielnicy Chaoyang i świata kultury, dziennikarze, polscy dyplomaci i liczni chińscy absolwenci polskich uczelni. Delegacji polskiej przewodniczyła podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Monika Smoleń. Dzięki dużej pomocy i zaangażowaniu ambasadora oraz Ambasady RP w Pekinie do-

konano przy tej okazji otwarcia dwóch wystaw – polskiego plakatu olimpijskiego oraz fotografii poświęconych Polsce.

Zarząd Główny i Oddział Warszawski TPPCh utrzymują również kontakty z Ambasadą ChRL w Warszawie. Odbyły się m.in. spotkania aktywu Towarzystwa z całej Polski z dwoma poprzednimi ambasadorami ChRL: Zhou Xiaopei i Yuan Guise oraz obecnym – Sun Rongminem. Robocze kontakty związane z obsługą bądź udziałem w dwustronnych imprezach kulturalnych utrzymywane są z Wydziałem Kultury Ambasady.

Działalności Towarzystwa ograniczają niewystarczające środki finansowe, które prawie w całości przeznaczane są na utrzymanie lokalu biurowego na ulicy Bugaj w Warszawie. Członkowie Zarządu Głównego, oddziałów wojewódzkich i terenowych działają, jak już wspomniałem, społecznie. Nie mamy pracowników etatowych.

Aktualny skład Zarządu Głównego (wyłoniony na V Krajowym Zjeździe TPPCh 30 stycznia 2004 r.):

Prezes – dr Zdzisław Góralczyk,

Wiceprezes – Andrzej Żor,

Sekretarz Generalny – Mirosław Ziemia,

Członkowie Plenum ZG – Yu Jian Er, prof. Edward Grzywa i Wojciech Grubman.

Członkami ZG są wszyscy przewodniczący oddziałów terenowych.

Oddziały TPPCh (stan na 5 czerwca 2008 r.)

Lp.	Oddział	Przew./sekr.	Tel. kom.	Adres oddz.	Tel./fax lub e-mail
1	Warszawa	Adam Olechowski (p.o.)	0-505-542-504	Bugaj 14 lok. 27/28 00-285 Warszawa	022-635 98 63 022-635 81 28 adaole@poczta.wp.pl
2	Kalisz	Izabela Nałęcz	0-502-626-988	Rumińskiego 2 62-800 Kalisz	inalecz@op.pl
3	Kielce	Paweł Półrola	0-605-786-398		polrola@gmail.com
4	Kraków	Wiesław Adamik	0-506-226-531	Piwnice Hotelu „Fortuna” Kraków	033-875-39-16 adamikwiesiek@wp.pl
5	Łódź	Joanna Fornalczyk Maciej Fornalczyk	0-603-119-489		maciej.fornalczyk@ gmail.com
6	Olsztyn	Marian Dudek		Izworskiego 52 10-754 Olsztyn	089-524-41-39

7	Pomorze	Paweł Jajkowski	0-601-926-962		058-674-88-92 hotel@hotel-pekin.com.pl
8	Poznań	Robert Urbaniak Elżbieta Malik	0-508-100-247 0-515-097-867		061-653-58-41 china.poznan@op.pl
9	Szczecin	Jerzy Hajduk	0-511-021-405	Wały Chrobrego 1/2 70-500 Szczecin	091-480-93-05 jhaj@am.szczecin.pl
10	Toruń	Adam Marszałek	0-606-294-010	Lubicka 44 87-100 Toruń	056-678-34-78 adam@marszalek.com.pl
11	Wrocław	Anna Maciuszek	0-606-931-921	Pl. Matejki 6 50-333 Wrocław	anulasloneczko@wp.pl
12	Bydgoszcz	Witold Szyłman	0-604-203-712	Ul. Rumińskiego 6 85-030 Bydgoszcz	w.szyłman@not.com.pl
13	Katowice	Przemysław Worek	0-603-109-058	Plac Wolności 12a 40-078 Katowice	pshemko@gmail.com
14.	Ostrów Mazowiecka	Piotr Zaniewski	0-668-259-517		0-22-814-36-86

Informacje teleadresowe Zarządu Głównego:

ul. Bugaj 14 m 27/28

00-285 Warszawa;

Tel./fax. 022-635 98 63; tel. 022-635 81 28;

<http://www.tppch.pl>;e-mail: zfg@vp.pl;

Konto: Raiffeisen Bank Polska S.A.

Nr rachunku: 74 1750 0009 0000 0000 0094 4998;

Regon: 000804690